

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 527

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 19 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.703/2.008/949. — Ordin al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri, al ministrului finanțelor publice și al ministrului muncii și protecției sociale privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2020 pentru Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectări Mine pe Lignit — S.A., aflat sub autoritatea Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	2–4
2.668. — Ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind aprobarea Procedurii de conectare a aparatelor de marcat electronice fiscale, definite la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală	5–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 21 din 24 februarie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL
ECONOMIEI, ENERGIEI
ȘI MEDIULUI
DE AFACERI
Nr. 1.703
din 11 mai 2020

MINISTERUL
FINANȚELOR
PUBLICE
Nr. 2.008
din 4 iunie 2020

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
Nr. 949
din 15 mai 2020

ORDIN

privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2020 pentru Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectări Mine pe Lignit — S.A., aflat sub autoritatea Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 44/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, cu modificările ulterioare, ale art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 15 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 81/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, cu completările ulterioare,

ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri, ministrul finanțelor publice și ministrul muncii și protecției sociale emit următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2020 pentru Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectări Mine pe Lignit — S.A., prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul economiei,
energiei și mediului
de afaceri,
Virgil-Daniel Popescu

Ministrul finanțelor
publice,
Vasile-Florin Cițu

Ministrul muncii și
protecției sociale,
**Victoria Violeta
Alexandru**

MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI
 INSTITUTUL DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ, INGINERIE TEHNOLOGICĂ ȘI PROIECTĂRI MINE PE LIGNIT — S.A.

**BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI
 pe anul 2020**

		mii lei	
	INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri 2020
0	1	2	3
			4
I.	VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5)	1	2.157
1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	2.155
	a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3	
	b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4	
2	Venituri financiare	5	2
II	CHELTUIELI TOTALE (Rd.6=Rd.7+Rd.19)	6	2.118
1	Cheletuiei de exploatare,(Rd. 7= Rd.8+Rd.9+Rd.10+Rd.18) din care:	7	2.118
	A. cheltuieli cu bunuri si servicii	8	427
	B. cheltuieli cu impozite, taxe si varsaminte asimilate	9	17
	C. cheltuieli cu personalul, (Rd.10=Rd.11+Rd.14+Rd.16+Rd.17) din care:	10	1.664
	C0 Cheltuieli de natură salarială(Rd.11=Rd.12+Rd.13)	11	1.305
	C1 ch. cu salariile	12	1.299
	C2 bonusuri	13	6
	C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	14	26
	cheltuieli cu plati compensatorii aferente disponibilizarilor de personal	15	
	C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si control, comisii si comitete	16	296
	C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	17	37
	D. alte cheltuieli de exploatare	18	10
2	Cheletuiei financiare	19	
III	REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (Rd.20=Rd.1-Rd.6)	20	39
IV	1 IMPOZIT PE PROFIT CURENT	21	0
	2 IMPOZIT PE PROFIT AMÂNAT	22	
	3 VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMÂNAT	23	
	4 IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITĂȚI	24	
	5 ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	25	
V	PROFITUL/PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 26=Rd.20-Rd.21-Rd.22+Rd.23-Rd.24-Rd.25), din care:	26	39
	1 Rezerve legale	27	
	2 Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	28	
	3 Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	29	39
	4 Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	30	
	5 Alte repartizări prevăzute de lege	31	
	6 Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 27, 28, 29, 30, 31 (Rd. 32= Rd.26-(Rd.27 la Rd. 31)>= 0)	32	
	7 Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	33	
	8 Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	34	
	a) - dividende convenite bugetului de stat	35	
	b) - dividende convenite bugetului local	36	
	c) - dividende convenite altor acționari	37	

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri 2020
0	1	2	3	4
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.33 - Rd.34 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	38	
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	39	
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	40	
	a)	cheltuieli materiale	41	
	b)	cheltuieli cu salariile	42	
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	43	
	d)	cheltuieli cu reclama și publicitate	44	
	e)	alte cheltuieli	45	
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	46	6
	1	Alocații de la buget	47	
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	48	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	49	6
X		DATE DE FUNDAMENTARE		
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului	50	28
	2	Nr. mediu de salariați total	51	28
	3	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială	52	3.866
	4	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială, recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat	53	3.866
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/Rd.51)	54	77
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	55	
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoană)	56	
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd. 57= (Rd.6/Rd.1)x1000)	57	982
	9	Plăți restante	58	235
	10	Creanțe restante	59	65

*) Rd.52 = Rd.151 din Anexa de fundamentare nr.2

**) Rd.53 = Rd.152 din Anexa de fundamentare nr.2

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

ORDIN

privind aprobarea Procedurii de conectare a aparatelor de marcat electronice fiscale, definite la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală

În temeiul:

— art. 11 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 31 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere avizul conform al Ministerului Finanțelor Publice comunicat prin Adresa nr. 821.088 din 10.06.2020,

președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Procedura de conectare a aparatelor de marcat electronice fiscale, definite la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prevăzută în anexa nr. 1 la prezentul ordin.

Art. 2. — Obligația de a asigura conectarea la distanță a aparatelor de marcat electronice fiscale în vederea transmiterii de date fiscale către Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) revine operatorilor economici prevăzuți la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — (1) Conectarea prevăzută la art. 1 se realizează pe categorii de contribuabili, începând cu data de 1 iulie 2020, cu respectarea următoarelor termene:

a) până la data de 30 septembrie 2020, operatorii economici încadrați în categoria marilor contribuabili;

b) până la data de 31 ianuarie 2021, operatorii economici din categoria contribuabililor mijlocii și mici;

c) operatorii economici care achiziționează aparate de marcat electronice fiscale ulterior datei de 1 februarie 2021, la data instalării aparatului de marcat electronic fiscal.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), operatorii economici care utilizează aparate de marcat electronice fiscale instalate în zone nedeservite de rețele de comunicații electronice au obligația completării și transmiterii declarației prevăzute în anexa nr. 2 la prezentul ordin, cu respectarea următoarelor termene:

a) operatorii economici prevăzuți la alin. (1) lit. a), până la data de 30 septembrie 2020;

b) operatorii economici prevăzuți la alin. (1) lit. b), până la data de 31 ianuarie 2021;

c) operatorii economici prevăzuți la alin. (1) lit. c), în termen de două zile lucrătoare de la data instalării aparatului de marcat electronic fiscal.

(3) Categoriile de informații cuprinse în declarația prevăzută la alin. (2) sunt detaliate în anexa nr. 2 la prezentul ordin.

(4) Declarația prevăzută la alin. (2) se completează cu ajutorul programului de asistență pus la dispoziție pe site-ul ANAF în secțiunea „Descărcare Declarații” și se depune în format PDF, cu fișier XML atașat, semnat electronic, prin mijloace de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(5) Operatorii economici care depun declarația prevăzută la alin. (2) își vor îndeplini obligațiile declarative privind datele fiscale înregistrate de aparatele de marcat electronice fiscale cu respectarea prevederilor art. 2 alin. (3) sau, după caz, ale art. 3 alin. (1) din procedura de transmitere a datelor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a) sau art. 3 alin. (2) lit. a), b) sau c), după caz, respectiv cele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) și c) din anexa nr. 11 la Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, către Agenția Națională de Administrare Fiscală, aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 627/2018.

Art. 4. — Direcția generală de informații fiscale, Direcția generală coordonare control fiscal, Direcția generală antifraudă fiscală, direcțiile generale regionale ale finanțelor publice și Direcția generală de administrare a marilor contribuabili, precum și unitățile subordonate acestora vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 5. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală,
Mirela Călugăreanu

PROCEDURĂ**de conectare a aparatelor de marcat electronice fiscale, definite la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală**

Art. 1. — (1) Operatorii economici care utilizează aparatele de marcat electronice fiscale instalate în zone deservite de rețele de comunicații electronice au obligația trecerii aparatelor din regimul de funcționare cu profil 0 la regimul de funcționare cu profil 1.

(2) Trecerea la profilul 1 se face prin importul certificatului digital al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, urmat de importul unui fișier XML, prevăzut la secțiunea II.10 din anexa nr. 2 la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018 pentru descrierea profilurilor prevăzute la art. 22 pct. J lit. a) din Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, structura XML a mesajelor de activare a acestora, structura XML a fișierelor prevăzute la art. 22 pct. J lit. b) din Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, precum și categoriile de URL-uri utilizate în schimbul de informații cu sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările ulterioare, denumit în continuare *Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018*, și care conține în mod obligatoriu următoarele categorii de informații:

a) tipul profilului: 1;

b) intervalul în minute, parametrul nrM prevăzut în secțiunea II.10 din anexa nr. 2 la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018, la care aparatul de marcat electronic fiscal încearcă conectarea, folosind un canal de comunicație criptat de tip https cu protocol TLS, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală în vederea transmiterii datelor prevăzute la art. 3 alin. (1) sau (2) din anexa nr. 11 la Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) valoarea 1 a parametrului rapZ din secțiunea II.10 din anexa nr. 2 la Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018, care presupune transmiterea informațiilor prevăzute de art. 3 alin. (1) sau (2) din anexa nr. 11 la Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, imediat după generarea raportului fiscal de închidere zilnică;

d) URL-urile utilizate în comunicarea aparatului de marcat electronic fiscal cu sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Art. 2. — (1) Aparatele de marcat electronice fiscale instalate în zone nedeservite de rețele de comunicații electronice funcționează în profilul 0.

(2) Pentru aparatele prevăzute la alin. (1), operatorii economici care au calitatea de utilizatori au obligația transmiterii datelor prevăzute la art. 3 alin. (1) sau (2) din anexa nr. 11 la Normele metodologice pentru aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 479/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin exportul pe un mediu de stocare extern într-unul sau mai multe fișiere XML semnate cu certificatul digital al acestora, care conțin datele aferente fiecărei zile fiscale încheiate conform secțiunilor II.1—II.7, respectiv secțiunii II.12 din Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018. Fișierele se validează și se atașează la un PDF folosind aplicația pusă la dispoziție pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și se depun la organul fiscal folosind mijloace de transmitere la distanță.

Art. 3. — Fișierul prevăzut la secțiunea II.10 din Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018 conține valorile indicatorilor pe baza cărora aparatul de marcat electronic fiscal funcționează, este semnat folosind certificatul digital al Agenției Naționale de Administrare Fiscală și se generează în următoarele situații:

- a) la trecerea din funcționarea în profilul 0 în profilul 1;
- b) la trecerea din funcționarea în profilul 1 în profilul 0;
- c) la constatarea necesității modificării indicatorilor.

Art. 4. — Trecerea de la profilul 1 la profilul 0 prevăzută la secțiunea II.11 din Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 146/2018 se face prin importul unui fișier XML semnat folosind certificatul digital al Agenției Naționale de Administrare Fiscală și care conține în mod obligatoriu valoarea 0 a tipului profilului, precum și data până la care aparatul de marcat electronic fiscal funcționează cu profilul 0.

Art. 5. — Fișierele prevăzute la art. 3, respectiv art. 4 se generează de către sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală și se pun la dispoziția tehnicianului de service într-o secțiune dedicată pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Art. 6. — Importul fișierelor prevăzute la art. 5 se efectuează exclusiv de către tehnicianul de service al distribuitorului autorizat sau al unității de service acreditate.

INFORMAȚIILE**conținute în declarația operatorilor economici care desfășoară activitate în zone nedeservite de rețele de comunicație electronice**

1. Datele de identificare ale utilizatorilor de aparate de marcat electronice fiscale:

a) codul de identificare fiscală;

b) denumirea operatorului economic;

c) numărul unic de identificare al aparatului de marcat electronic fiscal;

d) adresa locului de instalare sau utilizare a aparatului de marcat electronic fiscal;

e) datele de identificare și calitatea persoanei care este desemnată să transmită informații și/sau să efectueze înregistrări privind aparatele de marcat electronice fiscale

2. Declarație pe propria răspundere prin care utilizatorul menționează că aparatul de marcat electronic fiscal va funcționa în modul de lucru offline, semnată de reprezentantul legal al operatorului economic, după modelul prevăzut în continuare

DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE

Subsemnatul/Subsemnata, ..., domiciliat(ă) în ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., ap. ...., județul/sectorul ....., legitimat(ă) cu B.I./C.I./pașaport seria .... nr. ...., eliberat(ă) de ..... la data de ....., având CNP/NIF ....., în calitate de administrator/reprezentant legal al utilizatorului ....., având CIF/CNP/NIF ....., cunoscând prevederile legii penale privind falsul în declarații*), declar pe propria răspundere următoarele:

Aparatul de marcat electronic fiscal cu numărul unic de identificare ..... este instalat/utilizat la adresa din localitatea ....., str. .... nr. ...., bl. ...., sc. ...., ap. ...., județul/sectorul .....

Declar pe propria răspundere că adresa locului de instalare sau utilizare, după caz, este situată într-o zonă nedeservită de rețelele de comunicații electronice, motiv pentru care aparatul de marcat electronic fiscal va funcționa în modul de lucru offline.

Am luat cunoștință de obligația prevăzută la art. 3¹ alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv de a asigura conectarea la distanță a aparatelor de marcat electronice fiscale, în vederea transmiterii de date fiscale către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Dau prezenta declarație spre a fi utilizată în raporturile cu organele fiscale aflate în subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Data

Semnătura

.....

.....

*) Art. 326 privind falsul în declarații din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare: „Declararea necorespunzătoare a adevărului, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci când, potrivit legii ori împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 21

din 24 februarie 2020

Dosar nr. 3.169/1/2019

Denisa Angelica Stănișor — președintele Secției de contencios administrativ și fiscal — președintele completului
 Mădălina Elena Grecu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Veronica Năstasie — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Horațiu Pătrașcu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Emilia Claudia Vișoiu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Liliana Vișan — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Mona Magdalena Baciu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Gabriel Viziru — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
 Decebal Constantin Vlad — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul sesizării este constituit potrivit dispozițiilor art. XIX alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, și ale art. 27⁴ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul Î.C.C.J.*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Denisa Angelica Stănișor, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent la Secțiile Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul Î.C.C.J.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.699/30/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare nerambursabilă, în ipoteza anulării unui act de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare emis în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, împotriva sa, în executarea căruia acesta a restituit sumele încasate cu titlu de finanțare nerambursabilă, pentru perioada de la data plății sumelor de către acesta și până la data restituirii lor de către autoritatea contractantă;

— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare

nerambursabilă, în ipoteza remiterii sumelor aferente tranșelor de plată după data scadenței rezultată din contract.”

5. Magistratul-asistent prezintă referatul, arătând că, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele de judecată au transmis puncte de vedere sau simple opinii referitoare la problema de drept supusă dezlegării, iar răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este în sensul că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la respectiva problemă de drept; se arată, de asemenea, că raportul întocmit în cauză a fost comunicat, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părților, care nu și-au exprimat punctul de vedere.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal, prin încheierea din 21 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3.699/30/2018, a dispus, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare nerambursabilă, în ipoteza anulării unui act de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare emis în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, împotriva sa, în executarea căruia acesta a restituit sumele încasate cu titlu de finanțare nerambursabilă, pentru perioada de la data plății sumelor de către acesta și până la data restituirii lor de către autoritatea contractantă;

— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare nerambursabilă, în ipoteza remiterii sumelor aferente tranșelor de plată după data scadenței rezultată din contract.”

II. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investirii instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesal în care se află pricina

8. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Timiș cu nr. 3.699/30/2018, la data de 2.08.2018, astfel cum a fost modificată prin cererea din data de 2.11.2018, reclamanta, societate comercială, a chemat în judecată pe părții Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (A.F.I.R.) și Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale Timiș (O.J.F.I.R. Timiș), solicitând:

— în principal, obligarea părților la plata sumei de 25.038,79 lei, reprezentând dobânda legală penalizatoare pentru raporturi între profesioniști, pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, în perioada 29.12.2016—9.05.2018, sumă ce a fost executată în baza Titlului executoriu nr. 12.072/21.06.2016 și a Somației nr. 12.073/21.06.2016, care au fost anulate ulterior prin admiterea acțiunii în anulare a Procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor din 5.02.2016;

— în subsidiar, obligarea părților la plata sumei de 18.579 lei, reprezentând dobânzi fiscale pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, aferente perioadei 29.12.2016—9.05.2018;

— în principal, obligarea părților la plata sumei de 50.250,86 lei, reprezentând dobânda legală penalizatoare pentru raporturi între profesioniști, pentru remiterea cu întârziere a sumei de 203.646,10 lei, în soluționarea Cererii de plată nr. 5/11.11.2015, depusă în cadrul proiectului „Înființare bază recreativă și agrement în localitatea M., județul Timiș”, de la data scadenței acesteia, 10.02.2016, și până la data plății, în 10.08.2018;

— în subsidiar, obligarea părților la plata sumei de 37.064,30 lei, reprezentând dobânzi fiscale pentru plata cu întârziere a sumei de 203.646,10 lei, aferente perioadei 11.02.2016—10.08.2018.

9. Reclamanta a arătat că, drept urmare a anulării Procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, încheiat la data de 5.02.2016, i s-a restituit de către pârâta A.F.I.R. suma de 186.916 lei, plătită de societate în cursul executării silite a aceluși act, sumă pentru care solicită acordarea dobânzii legale civile/fiscale, de la data la care această sumă a fost virată în contul pârâtei, respectiv 29.12.2016, și până la data restituirii în contul reclamantei, respectiv 9.05.2018.

10. Referitor la cel de-al doilea capăt al cererii a precizat că suma de 203.646,10 lei, aferentă cererii de plată nr. 5, a fost achitată cu întârziere și a solicitat dobânda aferentă pentru perioada cuprinsă între data scadenței acesteia, 10.02.2016, și data plății efective, respectiv 10.08.2018.

11. În drept, reclamanta și-a întemeiat cererea pe dispozițiile art. 182 alin. (1) și (4) și art. 174 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare (*Codul de procedură fiscală sau Legea nr. 207/2015*), Decizia Curții Constituționale nr. 694 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 22 decembrie 2015, precum și jurisprudența C.J.U.E.

12. Pârâta A.F.I.R. a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, susținând că a restituit beneficiarului suma de 186.916 lei în data de 9.05.2018, iar în data de 9.08.2018 a procedat la decontarea tranșei 5 de plată, în cuantum de 207.803,93 lei, punând, astfel, în executare hotărârea judecătorească pronunțată în cauza în care s-a dispus anularea procesului-verbal de constatare a neregulii (Dosar nr. 4.878/2/2016 al Tribunalului Timiș).

13. Pârâta a precizat că, raportat la dispozițiile art. 2 și 182 din Codul de procedură fiscală, creanțele bugetare, de natura celei stabilite prin acel act, nu pot fi asimilate creanțelor fiscale, iar în cazul de față creanța este rezultată dintr-un raport juridic contractual, și anume Contractul de finanțare nr. C313M011053700002 din 10.06.2011 — cod contract PNDR 2007-3013; C0640M00T111053700002 din 10.06.2011 — cod contract PNDR 2014-2020, a cărui încălcare a condus la emiterea titlului de creanță prin care s-a solicitat returnarea sumelor decontate, reprezentând finanțare nerambursabilă.

14. De asemenea, pârâta a apreciat că, pentru recuperarea creanțelor bugetare rezultate din nereguli, sunt aplicabile prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011

privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011*), care au caracter special și prevalează față de dispozițiile Codului de procedură fiscală; a arătat că dispozițiile art. 182 alin. (2) din Codul de procedură fiscală și ale Deciziei Curții Constituționale nr. 694 din 20 octombrie 2015, de interpretare a acestui text de lege, nu sunt aplicabile în speță, incidente fiind prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 și ale Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 554/2004*), întrucât reclamanta este beneficiarul unui contract de finanțare, astfel încât nu poate pretinde plata dobânzii la o sumă stabilită ca finanțare nerambursabilă, nepurtătoare de dobânzi și considerată a fi plătită nedatorat.

15. Prin *Sentința civilă nr. 367 din 7.03.2019, Tribunalul Timiș — Secția contencios administrativ și fiscal a admis, în parte, acțiunea reclamantei*, astfel cum a fost precizată, obligându-i pe pârâți la plata către aceasta a dobânzii legale fiscale aferente sumei de 186.916 lei, calculată pentru perioada 29.12.2016—9.05.2018, precum și a dobânzii legale fiscale aferente sumei de 203.646,10 lei, calculată pentru perioada 11.02.2016—10.08.2018.

16. Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că reclamantei, în calitatea de debitor bugetar urmărit, cu privire la care s-a stabilit că titlul de creanță în temeiul căruia a fost executată silit a fost emis nelegal, îi sunt aplicabile dispozițiile art. 182 din Legea nr. 207/2015; în conformitate cu dispozițiile art. 267 din Codul de procedură fiscală, denumit generic — *Dispoziții speciale privind colectarea*, care se regăsesc în chiar titlul VII — *Colectarea creanțelor fiscale*, invocat de pârâta A.F.I.R., „*Prevederile prezentului titlu se aplică și pentru colectarea amenzilor de orice fel și altor creanțe bugetare, pe baza unor titluri executorii de creanță bugetară, transmise spre recuperare organului fiscal*”.

17. Or, arată prima instanță, prevederile art. 182 din Legea nr. 207/2015 se regăsesc în cap. III — *Dobânzi, penalități de întârziere și penalități de nedeclarare* al titlului VII din Codul de procedură fiscală.

18. Față de starea de fapt și de drept mai sus reținută, instanța de fond a apreciat că reclamanta a suferit o pierdere patrimonială, o micșorare a activului său patrimonial, fiind lipsită de posibilitatea de a folosi aceste sume de bani în perioada 29.12.2016—9.05.2018, fiind îndreptățită la plata dobânzii legale fiscale aferente sumei de 186.916 lei, calculată pentru perioada 29.12.2016—9.05.2018, sumă stabilită prin titlul de creanță — act administrativ anulat și achitată de către reclamantă anterior anulării acestuia.

19. În ceea ce privește cel de-al doilea capăt de cerere, instanța de fond a apreciat că este chemată să tranșeze, pe de o parte, dacă reclamanta este îndreptățită să solicite dobânzi pentru rambursarea cheltuielilor efectuate în temeiul Contractului de finanțare nr. C313M011053700002/10.06.2011 peste termenul stipulat, iar, pe de altă parte, care este natura dobânzilor care se datorează într-o astfel de situație.

20. Tribunalul a reținut că pârâta a recunoscut, prin actele de procedură depuse la dosarul cauzei, că, drept urmare a Suspiciunii de neregulă nr. 48.132/23.12.2015, implementarea Cererii de plată nr. 5/11.11.2015 formulată de către reclamantă în temeiul contractului de finanțare, prin care s-a solicitat plata sumei de 203.646,10 lei, a fost suspendată, suma fiind decontată reclamantei abia în data de 9.08.2018, deși conform dispozițiilor contractuale reclamanta avea dreptul la rambursarea cheltuielilor în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii

de rambursare la autoritatea contractantă, însoțită de toate documentele solicitate prin contract.

21. Instanța de fond a apreciat că, deși este adevărat că nici dispozițiile contractuale și nici cele legale nu estimează și nu cuantifică daunele suferite de către beneficiarul unui contract de finanțare, ca urmare a nerespectării de către ordonatorul de credite a termenului de soluționare a cererii de rambursare, nu trebuie ignorat faptul că, în speță, cauza care a determinat nerambursarea sumelor aferente cererii a reprezentat-o emiterea de către pârâtă a procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare încheiat în data de 5.02.2016, act administrativ în legătură cu care instanța de judecată a constatat că este nelegal emis.

22. Or, în conformitate cu dispozițiile art. 21 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, „*Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare este act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare*” (alin. 19) și „*Procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare/Nota de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare constituie titlu de creanță și se emite în vederea stingerii acestei creanțe*” (alin. 20); de asemenea, același act normativ stabilește, la art. 43, că aceste înscrisuri sunt titluri executorii în conformitate cu dispozițiile art. 141 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 — vechiul Cod de procedură fiscală), respectiv art. 226 din Legea nr. 207/2015.

23. Aceste titluri executorii au fost anulate de către instanța de judecată prin Decizia civilă nr. 331 din 19.02.2018, reținându-se că emiterea lor de către autoritatea pârâtă s-a făcut cu încălcarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

24. A reținut instanța de fond că privarea reclamantei de aceste disponibilități bănești, care ar fi putut fi utilizate în activitatea societății sau pentru investiții, pe o perioadă atât de îndelungată — 11.02.2016—10.08.2018 — a creat un prejudiciu în patrimoniul societății reclamante, iar aceasta este îndreptățită la recuperarea pierderii suferite ca urmare a indisponibilizării sumelor nerestituite fără temei în termenul contractual.

25. Faptul că această sumă reprezintă o finanțare nerambursabilă, pe care reclamanta trebuia să o primească într-un anumit termen legal, care nu a fost respectat, ca urmare a emiterii unui act administrativ nelegal, nu poate conduce la concluzia că reclamanta nu este îndreptățită să recupereze echivalentul prejudiciului suportat pentru executarea cu întârziere a obligației de rambursare de către pârâtă.

26. Reținând că dobânzile acordate contribuabililor, reglementate de art. 182 din Legea nr. 207/2015, au ca scop acoperirea prejudiciului creat acestora prin aplicarea greșită a normelor legale, instanța de fond a apreciat că, în condițiile în care sumele mai sus individualizate au fost rambursate cu întârziere ca urmare a emiterii nelegale a procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare încheiat la data de 5.02.2016, ce reprezintă titlu executoriu, în conformitate cu dispozițiile art. 141 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, respectiv art. 226 din Legea nr. 207/2015, dobânda legală la care este îndreptățită reclamanta pentru acoperirea pierderii suferite este cea fiscală, în conformitate cu art. 182 din Legea nr. 207/2015.

27. Împotriva hotărârii pronunțate de prima instanță au declarat recurs pârâta A.F.I.R. și reclamanta.

28. *Pârâta A.F.I.R.* a invocat motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 din Codul de procedură civilă, susținând că instanța de fond a aplicat în mod greșit normele de drept material reprezentate de dispozițiile art. 1, 2, 182 și 267 din Legea nr. 207/2015, ale Ordonanței de urgență a Guvernului

nr. 66/2011 și Legii nr. 554/2004, precum și clauzele contractului de finanțare.

29. În motivare se arată, în esență, că dispozițiile din Codul de procedură fiscală, în baza cărora a fost obligată la plata dobânzilor legale în materie fiscală, sunt aplicabile doar în cazul anulării unor acte administrative fiscale, prin care au fost stabilite creanțe/obligații fiscale, în sensul art. 1 pct. 10 din Codul de procedură fiscală, și nicidecum creanțe/obligații bugetare, de natura celei stabilite prin procesul-verbal de constatare a neregulii, care corespunde definiției din art. 1 pct. 7 din Codul de procedură fiscală; în speță, creanța bugetară a luat naștere în cadrul unui raport juridic contractual, încălcarea obligațiilor asumate la semnarea contractului de finanțare justificând concluzia că finanțarea nerambursabilă era necuvenită, solicitându-se returnarea sumelor acordate anterior stabilirii creanței bugetare, în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011, care face referire la Codul de procedură fiscală exclusiv în privința executării silite a creanțelor rezultate din nereguli.

30. Se susține că reclamanta a beneficiat de o finanțare nerambursabilă, că sumele astfel acordate cu titlu gratuit provin din bugetul Uniunii Europene și din bugetul național, nefiind purtătoare de dobânzi, astfel încât nici beneficiarul nu este îndreptățit la daune interese sub formă de dobânzi legale, atunci când autoritatea contractantă consideră că sumele plătite erau nedatorate; vătămarea invocată de reclamantă, care vizează lipsirea sa de folosința sumei de bani executate silit cu titlu de creanță bugetară, în baza unui act administrativ anulat, ar putea fi reparată doar în condițiile prevăzute de art. 19 din Legea nr. 554/2004, fiind necesar a se dovedi existența prejudiciului, care nu poate fi prezumată.

31. În ceea ce privește suma aferentă tranșei 5 de plată, recurenta-pârâtă precizează că, potrivit prevederilor contractului de finanțare, beneficiarului i se plătesc doar acele cheltuieli care sunt considerate eligibile, neputând fi garantată, *ab initio*, plata întregii sume înscrise în contract, cheltuielile de realizare a proiectului fiind suportate în prealabil de către solicitant și fiind rambursate prin finanțarea contractată în limita în care sunt calificate eligibile, în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii de plată conforme; se învederează că în contractul de finanțare nu este inclusă vreo clauză de obligare a autorității contractante la plata unor daune interese, dobânzi ori penalități, că nu există un temei legal ori contractual pentru acordarea unor astfel de sume și că, în speță, cererea de plată aferentă tranșei nr. 5 nu a fost verificată sub aspectul eligibilității cheltuielilor, fiind suspendată soluționarea sa în baza suspiciunii de neregulă, ce a fost urmată de întocmirea procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanței bugetare din data de 5.02.2016, plata sumei de 203.646,10 lei fiind făcută la data de 9.08.2018, în executarea hotărârii judecătorești de anulare a aceluia titlu de creanță.

32. *Reclamanta a formulat recurs incident*, invocând dispozițiile art. 483 și următoarele din Codul de procedură civilă, art. 42 alin. (2) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 și art. 1 alin. (4), art. 2 și 3 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare (Ordonanța Guvernului nr. 13/2011).

33. Recurenta-reclamantă a solicitat casarea sentinței atacate și, în rejudecare:

— *în principal*, obligarea pârâtelor la plata dobânzii legale, calculate conform art. 42 alin. (2) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, pentru perioada 29.12.2016—9.05.2018, precum și

a sumei de 203.646,10 lei, aferentă Cererii de plată nr. 5/11.11.2015, pentru perioada 11.02.2016—10.08.2018;

— în subsidiar, obligarea părților la plata dobânzii legale penalizatoare pentru raporturi între profesioniști, conform art. 1 alin. (4), art. 2 și 3 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, pentru perioada 29.12.2016—9.05.2018, precum și a sumei de 203.646,10 lei, aferentă Cererii de plată nr. 5/11.11.2015, pentru perioada 11.02.2016—10.08.2018.

34. În motivare, recurenta-reclamantă arată că a înțeles să promoveze recursul incident pentru a da posibilitatea instanței de judecată să analizeze toate temeiurile de drept, raportat la care ar fi posibilă cuantificarea daunelor-interese moratorii solicitate sub forma dobânzii legale, subliniind că instanța de fond a stabilit nivelul dobânzilor raportat la solicitările pe care le-a formulat în subsidiar, acesta fiind însă mai redus decât nivelul la care s-ar ajunge prin aplicarea normelor de drept comun ale Ordonanței Guvernului nr. 13/2011; a arătat, de asemenea, că daunele solicitate în cauză sunt menite să acopere prejudiciul cauzat prin executarea silită a sumei inițial atribuite ca finanțare nerambursabilă, considerate necuvenite prin procesul-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare încheiat la data de 5.02.2016, care a fost anulat, suma fiind restituită cu întârziere, și că în cuprinsul contractului de finanțare nu este inserată o clauză care să prevadă obligarea autorității contractante la plata unor daune-interese moratorii, în cazul îndeplinirii cu întârziere a propriilor obligații de plată, însă o astfel de întârziere atrage, inexorabil, plata unor dobânzi, pentru prejudiciul cauzat societății prin lipsirea sa de folosința sumelor de bani datorate într-un anumit interval de timp.

III. Dispozițiile legale supuse interpretării

35. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011*

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

36. Părțile nu au formulat un punct de vedere propriu-zis cu privire la modul de dezlegare a problemelor de drept ce fac obiectul sesizării, instanța de trimitere reiterând, în cuprinsul încheierii de sesizare, la rubrica referitoare la acest aspect, argumentele invocate de recurenți în motivarea căii de atac exercitate.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

37. *Instanța de trimitere apreciază că sunt întrunite condițiile legale de admisibilitate a sesizării, întrucât cauza se află în curs de soluționare în ultimă instanță; de lămurirea problemelor de drept enunțate depinde soluționarea pe fond a cauzei, obiect al acțiunii constituindu-l tocmai acordarea daunelor-interese moratorii, iar problema de drept enunțată este nouă și nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.*

38. Contrar dispozițiilor art. 519 și 520 din Codul de procedură civilă, completul care a formulat sesizarea, din oficiu, nu procedează la analiza condițiilor de admisibilitate a sesizării și nu menționează motivele pentru care a ajuns la concluzia admisibilității, conform art. 520 din același cod.

39. *Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării, instanța de trimitere identifică argumente atât pentru respingerea acțiunii, cât și pentru admiterea acesteia.*

40. Astfel, completul care a formulat sesizarea arată că ar putea fi luate în considerare, în mod prioritar, legislația Uniunii Europene și legislația națională, în aplicarea căreia s-a încheiat între părțile litigante, în regim de putere publică, contractul de finanțare (calificat ca fiind un contract administrativ), cu scopul acordării unui ajutor financiar nerambursabil, în vederea atingerii obiectivelor enumerate în art. 3 și 4 din Schema de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul

rural”, aprobată prin Ordinul nr. 567 din 2 septembrie 2008, emis de ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, observându-se că aceste reglementări nu cuprind dispoziții referitoare la situațiile de fapt în care s-a găsit reclamanta, prin executarea silită a sumelor considerate nedatorate printr-un act administrativ anulat, respectiv, prin remiterea cu întârziere a sumelor, față de termenul de scadență stabilit în contract.

41. În măsura în care s-ar aprecia că raportul juridic dintre părți este guvernat exclusiv de aceste norme, nefiind aplicabile în completare dispozițiile din dreptul intern, de care se prevalează reclamanta în mod alternativ, ar trebui concluzionat că dreptul subiectiv la acordarea daunelor-interese moratorii nu există, neavând o bază legală în dreptul Uniunii Europene ori în dreptul intern.

42. Pentru această interpretare, ar trebui observată jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (C.J.U.E.), potrivit căreia statele membre ale Uniunii Europene dispun de o marjă de apreciere în reglementarea acțiunilor de control menite să asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii, precum și în reglementarea percepției de dobânzi în dreptul național, într-o situație în care dreptul Uniunii Europene nu prevede perceperea unor asemenea dobânzi, în această din urmă situație dreptul național fiind cel care trebuie să prevadă modalitățile și condițiile aplicabile recuperării acestor dobânzi, potrivit principiului autonomiei procedurale (*C-599/13-Somvao*, paragrafele 36—37 ECLI:EU:C:2014:2462; *C-670/11-FranceAgriMer*, paragrafele 62—66, ECLI:EU:C:2012:807; *C-564/10 Pfeifer & Langen*, paragrafele 46—50, ECLI:EU:C:2012:190; *cauzele conexate C-260/14 și C-261/14, Județul Neamț*, ECLI:EU:C:2016:360).

43. S-ar putea, astfel, concluziona, susține instanța de trimitere, că, în măsura în care dreptul intern care guvernează acordarea finanțării nerambursabile și exercitarea dreptului de control pentru identificarea situațiilor de încasare a unor sume nedatorate nu prevede dreptul la daune-interese moratorii, acestea nu ar putea fi acordate în ipoteza lipsirii de folosința sumelor ce constituie ajutorul financiar, indiferent care ar fi motivul acestei stări de fapt [emiterea unui act de constatare a unei nereguli prin care se stabilește că sumele erau nedatorate, în sensul art. 4 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2.988/1955 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (*Regulamentul CE Euratom nr. 2.988/1955*), act anulat ulterior, respectiv remiterea după scadență a sumelor aferente finanțării nerambursabile, intervenită din cauza unei soluționări administrative cu depășirea termenelor prevăzute în contractul de finanțare].

44. De asemenea, arată completul care a formulat sesizarea, reținând că principiul autonomiei procedurale se aplică în limitele determinate de principiile echivalenței și efectivității, ar fi de observat astfel, pentru susținerea soluției de respingere a acțiunii, că normele de drept intern în temeiul cărora s-a pretins reclamantei restituirea sumelor considerate nedatorate, prin procesul-verbal de constatare a neregulii și de stabilire a creanței bugetare, nu prevăd obligația beneficiarului finanțării nerambursabile de a achita daune-interese moratorii (dobânzi) pentru perioada de la încasarea sumelor și până la restituirea acestora către bugetul UE sau național, după caz, în considerarea faptului că art. 4 din Regulamentul CE Euratom nr. 2.988/1955 precizează că măsurile ce pot fi adoptate în cazul săvârșirii unei abateri de atare natură „se limitează la retragerea avantajului obținut, la care se adaugă, dacă acest lucru este prevăzut, dobânda care poate fi calculată pe bază forfetară”, aceste măsuri neputând fi considerate sancțiuni.

45. Arată instanța de trimitere că, în considerarea acestor dispoziții, legiuitorul național a prevăzut că, în cazul constatării unei nereguli, inclusiv privind crearea artificială a condițiilor de accesare a finanțării nerambursabile, singura consecință o constituie neacordarea avantajului financiar respectiv ori, după

caz, retragerea acestuia (restituirea sumelor nedatorate), la nivelul la care au fost acordate, fără a se percepe dobânzi, deși beneficiarul acestora s-a bucurat de avantajul utilizării lor până la momentul restituirii. Abia în cazul în care această restituire nu intervine în termenul legal stabilit, de 30 de zile de la comunicarea titlului de creanță, dispozițiile art. 42 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 permit perceperea de dobânzi, după expirarea termenului menționat, în considerarea obligației înlocuite prin art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) în sarcina statelor membre, de a adopta, pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, aceleași măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă ce aduce atingere propriilor lor interese financiare.

46. Or, susține instanța de trimitere, în aplicarea principiului echivalenței și al simetriei juridice, ar trebui considerat că, atât timp cât beneficiarul finanțării nu datorează nici dobânzi remuneratorii aferente finanțării nerambursabile, nici dobânzi penalizatoare, nici măcar pentru perioada în care a folosit o sumă eventual considerată nedatorată, acesta nu poate fi îndreptățit la daune-interese moratorii în cazul în care remiterea sumelor se face cu întârziere ori atunci când se hotărăște că în mod nelegal acesta a fost lipsit de folosința unei sume în temeiul unui act de constatare a unei nereguli și de stabilire a unei creanțe bugetare, anulat ulterior.

47. În susținerea acestei opinii, instanța de trimitere evocă și argumentul potrivit căruia reclamanta a beneficiat de o finanțare nerambursabilă, fiind astfel gratificată, cu condiția îndeplinirii unor sarcini (implementarea proiectului finanțat, pe propria răspundere), iar prin contractul încheiat nu s-a stabilit o sumă certă ce i s-ar cuveni din partea finanțatorului, ci doar plafoane maxime în limita cărora aceasta putea beneficia de decontarea cheltuielilor avansate din speze proprii, efectuate pe propria răspundere, ulterior calificate ca eligibile în vederea acordării ajutorului financiar; prin urmare, reclamanta nu s-ar putea prevala de principiul securității juridice ori de principiul protecției încrederii legitime, pentru a pretinde că, întemeiat pe clauzele contractuale și pe normele din dreptul intern ori al Uniunii Europene, ar fi fost îndreptățită să beneficieze la anumite termene prestabilite de sume de bani determinate, având caracter cert, lichid și exigibil, astfel încât lipsirea de folosința acestora să poată fi echivalată unui prejudiciu susceptibil de reparație.

48. Pe de altă parte, ar fi de observat, în susținerea acestei opinii, că finanțatorul cu care reclamanta a încheiat contractul nu urmărește un scop lucrativ, speculativ, acționând exclusiv pentru acordarea unor ajutoare financiare ce nu trebuie restituite și pentru care beneficiarul nu datorează dobândă remuneratorie. Așadar, acesta nu se comportă ca un profesionist, iar raportul juridic născut din contract nu este supus normelor din dreptul intern care guvernează actele juridice încheiate între profesioniști, căci pentru acest raport nu subzistă rațiunile pentru care legiuitorul a edictat normele din dreptul național prin care se prezumă existența prejudiciului în cazul îndeplinirii cu întârziere a unei obligații pecuniare și se stabilește întinderea dreptului de reparație, prin trimiterea făcută la normele ce stabilesc dobânda legală (al cărei quantum este dimensionat diferit, în funcție de natura juridică a raportului).

49. Dimpotrivă, întrucât finanțatorul acționează exclusiv cu intenția de a gratifica, acesta nu poate fi obligat la repararea unui prejudiciu ce ar fi invocat pentru remiterea cu întârziere ori indisponibilizarea sumelor atribuite cu titlu gratuit, indiferent care ar fi motivele ce au generat atari împrejurări de fapt.

50. În schimb, pentru admiterea acțiunii s-ar putea argumenta în sensul că beneficiarul contractului de finanțare este un profesionist, pentru care este esențială posibilitatea de

a dispune de anumite sume la termenele prestabilite, indisponibilizarea acestora, din orice motiv, fiind de natură să creeze un prejudiciu, căci produce disfuncționalități în desfășurarea activității sale; acesta se poate prevala de principiile securității juridice, al protecției încrederii legitime și al echivalenței, pentru a pretinde repararea acestui prejudiciu, chiar în lipsa unor reglementări specifice în dreptul Uniunii Europene ori în dreptul național, aceste principii trebuind să fie respectate de statele membre în exercitarea competențelor care le sunt conferite în aplicarea legislației Uniunii, impunându-se cu o rigoare deosebită atunci când este vorba despre o reglementare care poate să aibă consecințe financiare, pentru a permite persoanelor interesate să cunoască în mod exact întinderea obligațiilor pe care aceasta le-o impune.

51. Faptul că finanțarea nerambursabilă a fost acordată printr-un contract administrativ, încheiat în regim de putere publică, pentru acordarea unor ajutoare financiare pentru care nu se datorează dobânzi remuneratorii, de către un finanțator care nu acționează ca un profesionist, în urmărirea unui scop lucrativ, sunt lipsite de relevanță din punctul de vedere al beneficiarului, căci acesta și-a prefigurat activitatea prin luarea în considerare a finanțării contractate, întemeindu-se pe contractul încheiat, indisponibilizarea sumelor datorate în executarea acestuia cauzându-i un prejudiciu patrimonial.

52. În alți termeni, din punctul de vedere al beneficiarului, regimul juridic al contractului de finanțare prezintă importanță doar până la momentul încheierii acestuia, însă în executarea sa, ambele părți contractante au îndatorirea de a îndeplini în mod corespunzător și la termen obligațiile asumate, iar, în caz contrar, sunt ținute de obligația de despăgubire.

53. Nu ar putea fi ignorat, în susținerea unei astfel de soluții, faptul că, deși ajutorul financiar se acordă cu titlu gratuit, acesta este condiționat de îndeplinirea unor sarcini, iar nerespectarea acestora atrage fie neacordarea sumelor corespunzând unor cheltuieli neeligibile, fie restituirea celor care sunt considerate nedatorate; or, în limita sarcinilor impuse, orice act cu titlu gratuit se analizează ca un contract sinalagmatic, nerespectarea obligațiilor oricăreia dintre părți dând naștere unui drept la dezdăunare, prin plata unor daune-interese moratorii ori compensatorii, după caz.

54. Instanța de trimitere arată că, în susținerea acestei interpretări, ar trebui înlăturat argumentul inexistenței unui temei legal de acordare a daunelor-interese moratorii, acesta putând fi identificat în dreptul intern, aplicabil potrivit principiului echivalenței și art. 2 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

55. În continuarea acestui raționament ar trebui considerat că dispozițiile din dreptul intern care guvernează regimul juridic al contractului de finanțare și al raportului juridic izvorât din acesta se completează cu cele de drept comun (fiind doar necesară identificarea acestora, în sensul de a se stabili dacă operează anumite norme cu caracter special, precum cele ale Codului de procedură fiscală ori ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 sau cele generale, ale Codului civil și Ordonanței Guvernului nr. 13/2011), căci acestea nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritatea publică finanțatoare și beneficiarul finanțării. Dimpotrivă, este de observat că prejudiciul invocat de reclamantă a fost generat prin emiterea unui act administrativ nelegal (procesul-verbal de constatare a unei nereguli și de stabilire a unei creanțe bugetare), anulat de instanțele de contencios administrativ, iar art. 1 alin. (1), art. 18 alin. (3) și art. 19 din Legea nr. 554/2004 prevăd în mod expres posibilitatea reparării unei astfel de pagube, chiar în considerarea specificului raporturilor de putere în cadrul cărora se emit actele administrative, art. 28 din același act normativ permițând completarea dispozițiilor sale cu cele de drept comun, ale Codului civil.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

56. În urma consultării evidențelor întocmite la nivelul instanței supreme, în jurisprudența completului competent să judece recursul în interesul legii și a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nu au fost identificate decizii care să prezinte relevanță asupra dezlegării problemelor de drept ce formează obiectul sesizării.

57. A fost, însă, identificată în jurisprudența în această materie a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție Decizia nr. 3.287 din 11 octombrie 2018, prin care s-a reținut că:

„Din interpretarea coroborată a prevederilor art. 8 și art. 19 din Legea nr. 554/2004 rezultă că, potrivit prevederilor art. 8 din Legea nr. 554/2004, pot fi supuse controlului de legalitate actele administrative tipice sau asimilate, dar nu poate fi formulată o cerere de chemare în judecată prin care să se solicite repararea unei pagube urmare a unui act administrativ considerat vătămător, fără să se solicite anularea aceluia act. Astfel, obiectul acțiunii în contencios administrativ, formulată potrivit art. 8 din legea contenciosului administrativ, îl poate constitui anularea în tot sau în parte a actului administrativ, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale.

Pe lângă această situație, ce reprezintă regula în materia contenciosului administrativ, potrivit căreia cererea de daune se formulează odată cu acțiunea principală îndreptată împotriva actului administrativ sau asimilat, urmând soarta cererii principale, în art. 19 din legea contenciosului administrativ este reglementată situația de excepție și potrivit acestui text persoana vătămată poate solicita obligarea la despăgubiri pe cale separată, dacă nu a cerut odată cu anularea actului și acordarea acestora, în termen de un an de la data la care a cunoscut sau trebuia să cunoască întinderea pagubei produse.

Din conținutul art. 19 din Legea nr. 554/2004 rezultă că admisibilitatea acțiunii în daune întemeiată pe aceste dispoziții este condiționată de soluționarea unei acțiuni în anulare a unui act considerat vătămător de către instanța de contencios administrativ deoarece acțiunea în răspundere patrimonială, chiar dacă este formulată separat, are un caracter subsecvent acțiunii în anulare a actului nelegal sau împotriva refuzului de rezolvare a unei cereri referitoare la un drept sau un interes legitim.”

58. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele de judecată au comunicat că nu au identificat jurisprudență cu privire la chestiunile de drept supuse dezlegării, numai unele dintre ele transmițând puncte de vedere sau simple opinii referitoare la aceasta, precum și o singură hotărâre judecătorească, din analiza cărora rezultă mai multe orientări.

59. Unele instanțe au apreciat că dreptul la plata unor daune interese moratorii poate fi recunoscut, dacă prejudiciul invocat a fost generat prin emiterea unui act administrativ nelegal (procesul-verbal de constatare a unei nereguli și de stabilire a unei creanțe bugetare), anulat de instanțele de contencios administrativ, întrucât dispozițiile art. 1 alin. (1), art. 18 alin. (3) și art. 19 din Legea nr. 554/2004 prevăd în mod expres posibilitatea reparării unei astfel de pagube, chiar în considerarea specificului raporturilor de putere în cadrul cărora se emit actele administrative, iar art. 28 din același act normativ permite completarea dispozițiilor sale cu cele de drept comun ale Codului civil.

60. S-a arătat că, în raport cu dispozițiile art. 1 și art. 2 alin. (1) lit. j) și k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, sumele stabilite prin notele de constatare, cu titlu de corecții financiare, au natura juridică a creanțelor bugetare, fiind reglementate de acest act normativ cu caracter special, însă, potrivit art. 2 alin. (2) lit. c) și art. 3 alin. (1) din Legea nr. 207/2015 — Codul de procedură fiscală, această lege constituie dreptul comun pentru administrarea creanțelor

bugetare care sunt asimilate creanțelor fiscale. Prin urmare, în soluționarea cererii de acordare a dobânzilor pentru sumele reținute nelegal, în baza unei note de constatare și aplicare a corecțiilor financiare anulată definitiv de instanța de contencios administrativ, în lipsa unei dispoziții speciale în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 referitoare la această situație, sunt aplicabile normele generale, cuprinse în Codul de procedură fiscală, respectiv art. 182 alin. (2) și (4).

61. De asemenea s-a arătat că beneficiarul contractului de finanțare este un profesionist, pentru care este esențială posibilitatea de a dispune de anumite sume la termenele prestabilite, indisponibilizarea acestora, din orice motiv, fiind de natură să creeze un prejudiciu, căci produce disfuncționalități în desfășurarea activității sale. Acesta se poate prevala de principiile securității juridice, al protecției încrederii legitime și al echivalenței pentru a pretinde repararea acestui prejudiciu, chiar în lipsa unor reglementări specifice în dreptul Uniunii Europene ori în dreptul național, aceste principii trebuind să fie respectate de statele membre în exercitarea competențelor care le sunt conferite în aplicarea legislației Uniunii, impunându-se cu o rigoare deosebită atunci când este vorba despre o reglementare care poate să aibă consecințe financiare, pentru a permite persoanelor interesate să cunoască în mod exact întinderea obligațiilor pe care aceasta le-o impune.

62. Faptul că finanțarea nerambursabilă a fost acordată printr-un contract administrativ, încheiat în regim de putere publică, pentru acordarea unor ajutoare financiare pentru care nu se datorează dobânzi remuneratorii, de către un finanțator care nu acționează ca un profesionist, în urmărirea unui scop lucrativ, este lipsit de relevanță din punctul de vedere al beneficiarului, căci acesta și-a prefigurat activitatea prin luarea în considerare a finanțării contractate, întemeindu-se pe contractul încheiat, indisponibilizarea sumelor datorate în executarea acestuia cauzându-i un prejudiciu patrimonial; în alți termeni, din punctul de vedere al beneficiarului, regimul juridic al contractului de finanțare prezintă importanță doar până la momentul încheierii acestuia, însă în executarea sa ambele părți contractante au îndatorirea de a îndeplini în mod corespunzător și la termen obligațiile asumate, iar în caz contrar sunt ținute de obligația de despăgubire.

63. Nu poate fi ignorat nici faptul că, deși ajutorul financiar se acordă cu titlu gratuit, acesta este condiționat de îndeplinirea unor sarcini a căror nerespectare atrage fie neacordarea sumelor corespunzând unor cheltuieli neeligibile, fie restituirea celor care sunt considerate nedatorate. Or, în limita sarcinilor impuse, orice act cu titlu gratuit se analizează ca un contract sinalagmatic, nerespectarea obligațiilor oricăreia dintre părți dând naștere unui drept la dezdăunare, prin plata unor daune-interese moratorii ori compensatorii, după caz.

64. În susținerea acestei opinii s-a arătat că ar trebui înlăturat argumentul inexistenței unui temei legal de acordare a daunelor-interese moratorii, acesta putând fi identificat în dreptul intern, aplicabil potrivit principiului echivalenței și art. 2 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

65. S-a susținut, de asemenea, că dispozițiile din dreptul intern care guvernează regimul juridic al contractului de finanțare și al raportului juridic izvorât din acesta se completează cu cele de drept comun (fiind necesară doar identificarea acestora, în sensul de a se stabili dacă operează anumite norme cu caracter special, precum cele ale Codului de procedură fiscală sau cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 ori cele generale, ale Codului civil și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2011), căci acestea nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritatea publică finanțatoare și beneficiarul finanțării.

66. S-au pronunțat, respectiv și-au exprimat punctul de vedere/opinia în acest sens următoarele instanțe: *curțile de apel*

Braşov (Secţia contencios administrativ şi fiscal — Sentinţa nr. 44 din 7 martie 2018, aflată în faza recursului, pe rolul Secţiei de contencios administrativ şi fiscal a instanţei supreme) şi *Galaţi* (Secţia contencios administrativ şi fiscal) şi *tribunalele Ilfov, Bucureşti* (o opinie) şi *Giurgiu*.

67. *Alte instanţe* au apreciat că, în măsura în care dreptul intern care guvernează acordarea finanţării nerambursabile şi exercitarea dreptului de control pentru identificarea situaţiilor de încasare a unor sume nedatorate nu prevede dreptul la daune-interese moratorii, acestea nu pot fi acordate în ipoteza lipirii de folosinţa sumelor ce constituie ajutorul financiar, indiferent care ar fi motivul acestei stări de fapt.

68. S-a arătat că finanţatorul nu se comportă ca un profesionist, iar raportul juridic născut din contract nu este supus normelor din dreptul intern care guvernează actele juridice încheiate între profesionişti, căci pentru acest raport nu subzistă raţiunile pentru care legiuitorul a edictat normele din dreptul naţional, prin care se prezumă existenţa prejudiciului în cazul îndeplinirii cu întârziere a unei obligaţii pecuniare şi se stabileşte întinderea dreptului de reparaţie, prin trimiterea făcută la normele ce stabilesc dobânda legală.

69. Potrivit jurisprudenţei C.J.U.E., statele membre ale Uniunii Europene dispun de o marjă de apreciere în reglementarea acţiunilor de control menite să asigure protecţia intereselor financiare ale Uniunii, precum şi în reglementarea percepţiei de dobânzi în dreptul naţional, într-o situaţie în care dreptul Uniunii nu prevede perceperea unor asemenea dobânzi, în această din urmă situaţie dreptul naţional fiind cel care trebuie să prevadă modalităţile şi condiţiile aplicabile recuperării acestor dobânzi, potrivit principiului autonomiei procedurale.

70. S-ar putea, astfel, concluziona că, în măsura în care dreptul intern care guvernează acordarea finanţării nerambursabile şi exercitarea dreptului de control pentru identificarea situaţiilor de încasare a unor sume nedatorate nu prevede dreptul la daune-interese moratorii, acestea nu ar putea fi acordate în ipoteza lipirii de folosinţa sumelor ce constituie ajutorul financiar, indiferent care ar fi motivul acestei stări de fapt (emiterea unui act de constatare a unei nereguli, prin care se stabileşte că sumele erau nedatorate, în sensul art. 4 din Regulamentul CE Euratom nr. 2.988/1955, act anulat ulterior, respectiv remiterea după scadenţă a sumelor aferente finanţării nerambursabile, intervenită din cauza unei soluţionări administrative cu depăşirea termenelor prevăzute în contractul de finanţare).

71. Reţinând că principiul autonomiei procedurale se aplică în limitele determinate de principiile echivalenţei şi efectivităţii, ar fi de observat, astfel, că normele de drept intern în temeiul cărora s-a pretins restituirea sumelor considerate nedatorate, prin procesul-verbal de constatare a neregulii şi de stabilire a creanţei bugetare, nu prevăd obligaţia beneficiarului finanţării nerambursabile de a achita daune-interese moratorii (dobânzi) pentru perioada de la încasarea sumelor şi până la restituirea acestora către bugetul Uniunii Europene sau naţional, după caz, în considerarea faptului că art. 4 din Regulamentul CE Euratom nr. 2.988/1955 precizează că măsurile ce pot fi adoptate în cazul săvârşirii unei abateri de atare natură „se limitează la retragerea avantajului obţinut, la care se adaugă, dacă acest lucru este prevăzut, dobânda care poate fi calculată pe bază forfetară”, aceste măsuri neputând fi considerate sancţiuni.

72. În considerarea acestor dispoziţii, legiuitorul naţional a prevăzut că, în cazul constatării unei nereguli, inclusiv care priveşte crearea artificială a condiţiilor de accesare a finanţării nerambursabile, singura consecinţă o constituie neacordarea avantajului financiar respectiv ori, după caz, retragerea acestuia (restituirea sumelor nedatorate), la nivelul la care au fost acordate, fără a se percepe dobânzi, deşi beneficiarul acestora s-a bucurat de avantajul utilizării lor până la momentul restituirii.

Abia în cazul în care această restituire nu intervine în termenul legal stabilit, de 30 de zile de la comunicarea titlului de creanţă, dispoziţiile art. 42 alin. (1) şi (2) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 66/2011 permit perceperea de dobânzi, după expirarea termenului menţionat, în considerarea obligaţiei instituite prin art. 325 T.F.U.E. în sarcina statelor membre, de a adopta, pentru a combate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii, aceleaşi măsuri pe care le adoptă pentru a combate fraudă ce aduce atingere propriilor lor interese financiare.

73. Or, în aplicarea principiului echivalenţei şi al simetriei juridice, ar trebui considerat că, atât timp cât beneficiarul finanţării nu datorează nici dobânzi remuneratorii aferente finanţării nerambursabile, nici dobânzi penalizatoare, nici măcar pentru perioada în care a folosit o sumă eventual considerată nedatorată, acesta nu poate fi îndreptăţit la daune-interese moratorii în cazul în care remiterea sumelor se face cu întârziere ori atunci când se hotărăşte că în mod nelegal acesta a fost lipsit de folosinţa unei sume în temeiul unui act de constatare a unei nereguli şi de stabilire a unei creanţe bugetare, anulat ulterior.

74. Şi-au exprimat punctul de vedere/opinia în acest sens *tribunalele Galaţi* (Secţia de contencios administrativ şi fiscal), *Bucureşti* (o opinie), *Ialomiţa* şi *Teleorman* (Secţia conflicte de muncă, asigurări sociale şi contencios administrativ şi fiscal)

VII. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie

75. Prin Adresa nr. 3.117/C/4.433/III-5/2019 din 28 ianuarie 2020, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a comunicat că la nivelul Secţiei judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problemele de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

76. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (7) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condiţiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din acelaşi cod, pentru declanşarea mecanismului privind pronunţarea unei hotărâri prelabile, propunându-se soluţia respingerii sesizării.

IX. Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie

77. Examinând sesizarea formulată, întrebările ce fac obiectul acesteia şi raportul întocmit de judecătorul raportor, constată următoarele:

78. Înainte de cercetarea în fond a problemelor de drept supuse dezlegării, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să analizeze dacă sunt îndeplinite condiţiile de admisibilitate în vederea pronunţării unei hotărâri prelabile.

79. Din cuprinsul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie în vederea pronunţării unei hotărâri prelabile, rezultă următoarele condiţii de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

— existenţa unei chestiuni de drept; problema pusă în discuţie trebuie să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naştere unor interpretări diferite;

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecăţii în faţa unui complet de judecată al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, al curţii de apel sau al tribunalului, investit cu soluţionarea cauzei în ultimă instanţă;

— chestiunea de drept să fie esenţială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluţionarea pe fond a cauzei; noţiunea de „soluţionare pe fond” trebuie înţeleasă în sens larg, incluzând nu numai problemele de drept material, ci şi pe cele de drept procesual, cu condiţia ca de rezolvarea acestora să depindă soluţionarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept să fie nouă;

— chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele (intră în această categorie hotărârile pronunțate într-un recurs în interesul legii și hotărârile preliminare).

80. Procedând la analiza sesizării sub acest aspect, se constată că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate enumerate mai sus.

81. Concret, se observă că acțiunea din dosarul în care s-a dispus sesizarea are ca obiect solicitarea de daune interese moratorii generate, în opinia reclamantei, de executarea silită a sumelor considerate nedatorate printr-un act administrativ anulat și, respectiv, prin remiterea cu întârziere a unor sume față de termenul scadent stabilit într-un contract de finanțare.

82. Cauza este în curs de judecată, în ultimă instanță, pe rolul Curții de Apel Timișoara, care este competentă, în raport cu dispozițiile art. 10 alin. (2) teza întâi, coroborat cu art. 10 alin. (1) și art. 20 din Legea nr. 554/2004, să soluționeze recursul declarat împotriva unei sentințe pronunțate, în primă instanță, de Tribunalul Timiș.

83. Nu în ultimul rând, soluționarea cauzei în curs de judecată în recurs depinde de lămurirea chestiunilor de drept ce fac obiectul sesizării.

84. În ceea ce privește *condiția ca problema supusă interpretării să se identifice într-o chestiune de drept*, se impun mai multe precizări.

85. Cu privire la rolul pe care îl are procedura de unificare a practicii judiciare prin intermediul dispozițiilor reglementate de art. 519 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție reamintește că scopul acestei proceduri este crearea unui mecanism nou pentru uniformizarea practicii judiciare care să contribuie, alături de recursul în interesul legii, la transformarea practicii judiciare într-una predictibilă, în măsură să răspundă așteptărilor rezonabile ale justițabililor.

86. Pentru ca mecanismul procedural reglementat prin art. 519 din Codul de procedură civilă să nu fie deturnat de la scopul firesc al unificării practicii judiciare și utilizat pentru tranșarea în concret a aspectelor litigioase aflate pe rolul instanței de trimitere, instanța supremă este chemată să dea chestiunii de drept o rezolvare de principiu. Altfel spus, în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie *identificată o problemă de drept importantă care necesită cu pregnanță a fi lămurită*, care să prezinte o dificultate de interpretare suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și a înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății (Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017).

87. De asemenea, problema de drept trebuie să fie una calificată, să prezinte o dificultate serioasă, rămânând, totuși, atributul exclusiv al instanței solicitante să soluționeze cauza cu judecata căreia a fost investită, prin aplicarea în acest scop a mecanismelor de interpretare a actelor normative.

88. În cazul analizat, obiectul litigiului îl constituie obligarea pârâților la plata sumei de 25.038,79 lei, reprezentând dobânda legală penalizatoare pentru raporturi între profesioniști, pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, în perioada 29.12.2016—9.05.2018, sumă ce a fost executată în baza Titlului executoriu nr. 12.072/21.06.2016 și a Somației nr. 12.073/21.06.2016, care au fost anulate, ulterior, prin admiterea acțiunii în anulare a Procesului-verbal de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor din 5.02.2016; în subsidiar, s-a solicitat de către reclamantă obligarea pârâților la

plata sumei de 18.579 lei, reprezentând dobânzi fiscale pentru plata cu întârziere a sumei de 186.916 lei, aferente perioadei 29.12.2016—9.05.2018, dar și obligarea pârâților la plata către reclamantă a sumei de 50.250,86 lei, reprezentând dobânda legală penalizatoare pentru raporturi între profesioniști, pentru remiterea cu întârziere a sumei de 203.646,10 lei, în soluționarea Cererii de plată nr. 5/11.11.2015 depuse în cadrul proiectului „Înființare bază recreativă și agrement în localitatea Mănăștiur, județul Timiș”, de la data scadenței acesteia, 10.02.2016, și până la data plății, în 10.08.2018; tot în subsidiar, s-a cerut obligarea pârâților la plata către reclamantă a sumei de 37.064,30 lei, reprezentând dobânzi fiscale pentru plata cu întârziere a sumei de 203.646,10 lei, aferente perioadei 11.02.2016—10.08.2018.

89. Dincolo de împrejurarea evidentă că, în cauză, nu a fost identificat un text de lege lacunar sau dificil de interpretat, care să necesite efortul de parcurgere a procedurii hotărârii preliminare, în realitate se solicită soluționarea fondului litigios prin intermediul mecanismului descris mai sus.

90. Aplicarea situației de fapt la unul dintre textele de lege menționate, ce nu comportă o dificultate de interpretare evidentă, este atributul exclusiv al instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

91. În prezentul dosar, instanța de judecată a fost chemată să stabilească care sunt dispozițiile din dreptul intern care reglementează regimul juridic al contractului de finanțare, în baza căruia reclamantul își întemeiază pretențiile sale, precum și dispozițiile din dreptul intern care pot fundamenta raportul juridic dedus judecății. Instanța trebuie să stabilească dacă operează dreptul comun în materie de acordare a daunelor interese moratorii, respectiv dispozițiile Codului civil și Ordonanței Guvernului nr. 13/2011, respectiv dacă acestea sunt sau nu incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritatea publică finanțatoare și beneficiarul finanțării, sau operează anumite norme cu caracter special, precum cele ale Codului de procedură fiscală ori ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011.

92. Totodată, instanța este chemată să observe că prejudiciul invocat de reclamantă a fost generat prin emiterea unui act administrativ nelegal (procesul-verbal de constatare a unei nereguli și de stabilire a unei creanțe bugetare), anulat de instanțele de contencios administrativ, iar art. 1 alin. (1), art. 18 alin. (3) și art. 19 din Legea nr. 554/2004 prevăd în mod expres posibilitatea reparării unei astfel de pagube, chiar în considerarea specificului raporturilor de putere în cadrul cărora se emit actele administrative, art. 28 din același act normativ permițând completarea dispozițiilor sale cu cele de drept comun, ale Codului civil, aspecte ce au fost invocate în cauză de pârâtă și asupra cărora instanța trebuie să statueze dacă sunt sau nu sunt aplicabile.

93. Or, o atare operațiune de interpretare și aplicare a unui text de lege la situația concretă din dosar este atributul exclusiv al judecătorului investit cu soluționarea cererii și nu poate activa mecanismul de interpretare prevăzut de art. 519 din Codul de procedură civilă, care este conceput pentru probleme de drept controversate și dificil de dezlegat, care sunt capabile să genereze o viitoare practică neunitară.

94. În cazul de față, chiar dacă au mai fost pronunțate doar două hotărâri cu soluții diferite, aceasta nu este de natură să schimbe concluziile de mai sus, întrucât instanța supremă trebuie chemată să dea chestiunii de drept o rezolvare de principiu, iar nu să soluționeze, în fapt, dosarele cu care sunt investite instanțele inferioare.

95. Cum aceste noțiuni sunt certe pentru instanța de trimitere, așa cum rezultă și din motivarea expusă în cuprinsul actului de sesizare, nu se poate reține existența unei chestiuni controversate de drept intern pozitiv, care să necesite

pronunțarea unei hotărâri prealabile; acest mecanism nu trebuie transformat într-o procedură dilatorie, care amână finalizarea procesului.

96. În ceea ce privește *cerința noutății chestiunii de drept* ce formează obiectul sesizării, se constată că nici această condiție nu este îndeplinită în cauză.

97. Astfel, în speță, textele de lege ce ar putea fi incidente, respectiv: art. 1.535 din Codul civil, coroborate cu art. 1 alin. (3), art. 2, art. 3 alin. (2)¹ și art. 6 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011, art. 182 alin. (1), raportat la art. 174 alin. (5) din Codul de procedură fiscală, privind dobânda legală în materie fiscală, art. 42 alin. (2) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011, indicate de reclamantă, și, eventual,

99. Pentru considerentele arătate, constatând că nu sunt îndeplinite, cumulativ, condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 3.699/30/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

„— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare nerambursabilă, în ipoteza anulării unui act de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare emis în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 142/2012, cu modificările și completările ulterioare, împotriva sa, în executarea căruia acesta a restituit sumele încasate cu titlu de finanțare nerambursabilă, pentru perioada de la data plății sumelor de către acesta și până la data restituirii lor de către autoritatea contractantă;

— existența și, după caz, întinderea dreptului la plata unor daune interese moratorii beneficiarului unui contract de finanțare nerambursabilă, în ipoteza remiterii sumelor aferente tranșelor de plată după data scadenței rezultate din contract.”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 februarie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI DE CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
DENISA ANGELICA STĂNIȘOR

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

